

Asia: VN/36703/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi metsälain ja luonnonsuojelulain 70 ja 82 § muuttamisesta

Pykäläkohtainen lausunto

Metsälain 10 c § Metsän hoitamisen ja käyttämisen rajoitukset linnuston huomioon ottamiseksi

-

Metsälain 14 § Metsänkäyttöilmoitus

-

Metsälain 18 § Metsärikos ja metsärikkomus

-

Luonnonsuojelulain 70 § Eläinlajien rauhoitus

-

Luonnonsuojelulain 82 § Yleispoikkeus eräistä rauhoitussäännöksistä

-

Esityksen vaikutukset

Miten arvioitte esityksen vaikutuksia (HE-luonnoksen perusteluiden luku 4.2)?

Ympäristönsuojeluviranhaltijat (YSV) ry on perustettu 1981 ja se toimii ympäristönsuojelussa eri hallinnonaloilla työskentelevien henkilöiden yhdyssiteenä järjestämällä kokous-, esitelmä- ja keskustelutilaisuuksia sekä koulutusta. Yhdistyksen tavoitteena on edistää ympäristönsuojelualalla toimivien ammatillista osaamista sekä tehdä ympäristönsuojelualaa tunnetuksi. Kiitämme mahdollisuudesta lausuntoon metsälain ja luonnonsuojelulain 70 ja 82 § muuttamisesta (lintudirektiivin huomiointi hakkuissa).

Luontokadon hillitsemiseksi ja luontokadon kääntämiseksi kohti myönteistä luonnon monimuotoisuuden kehitystä (johon EU:n biodiversiteettistrategia Suomen velvoittaa) tarvitaan kaikki mahdolliset keinot käyttöön, vaikka se aiheuttaisikin rajoituksia metsien käsittelyyn. Linnuston ja lintujen pesinnän huomioiminen on yksi keino, joten lakimuutos olisi askel kohti luontopositiivisempaa Suomea.

Kunnat ovat merkittävä metsien omistaja ja kunnissa luonnon monimuotoisuuden turvaamisen eteen tehdään jo paljon töitä. Joissakin kunnissa LUMO-ohjelmissa on jo sitouduttu ajoittamaan hakkuut lintujen pesimäajan ulkopuolelle. Esimerkiksi Kokkolassa metsähakkuita ei nykyiselläänkään toteuteta lintujen pesimäaikana, mikäli se voidaan välttää. Kunnat näyttävät siis jo hyvää esimerkkiä, että ne ovat valmiita sitoutumaan lintujen pesinnän turvaamiseen. Lakimuutos ei aiheuta nähdäksemme kohtuutonta haittaa kuntien metsätaloustoimille.

Metsälain 10 c §:ssä lintujen huomioiminen on kuitenkin pitkälti jätetty maanomistajan ja hakkuuoikeuden omistajan harteille ja on hyvin kyseenalaista, löytyykö heiltä riittävä osaaminen asiaan. Rehevien metsätyyppien poissulkeminen on selkeää. 50 % lehtipuuvaltaisuus on kuitenkin liian suuri etenkin, koska osuus lasketaan runkopuutilavuutena. Tuoreessa kangasmetsässä lehtipuuyksilö on monesti tilavuudeltaan pienempi kuin havupuu, joten 50 %:n vaatimus ei täyty juuri missään, mutta näilläkin metsillä on suuri merkitys metsälinnuston pesimisalueina etenkin mitä vanhempi metsä on. Voisiko lehtipuuosuus olla pienempi esimerkiksi 30 %?

Lintujen pesintäaikainen metsänhakkuu pitäisi olla aivan viimeinen vaihtoehto riippumatta metsätyypistä ja sen mahdollistuminen pitäisi perustua riittäviin selvityksiin. Mitkään ennaltaehkäisevät toimet eivät toimi yhtä hyvin, kuin hakkuun siirtäminen pesintäajan ulkopuolelle. Onneksi hakkuun siirtäminen onkin yksi ennaltaehkäisevistä toimista. Lisäksi mietityttää onnistuuko metsäkuvioiden laidoilla olevien häiriintyvien pesien huomioiminen kuviokohtaisessa tarkastelussa. Esimerkiksi Etelä-Pohjanmaalla on laajoja alueita, joiden maanomistusta on edelleen sarkajaossa, pahimmillaan 30 m levyisissä kaistaleissa. Mitenkähän huomiointi tapahtuu, kun sekä metsäkuvio että maanomistaja vaihtuvat?

Pesinnän häirinnän rajaaminen vain harvalukuisiin ja uhanalaisiin lajeihin on myös huono asia, koska yleisestäkin lajista voi tulla harvalukuinen. Tästähän on esimerkkinä paljon mediassakin käsitelty hömötiaisen väheneminen ja jos pesien tuhoutumisella on mitään osuutta vähenemiseen, tulisi myös vielä yleisten lajien pesiä suojata.

Linnuston ja muun uhanalaisen eläin ja kasvilajiston huomioiminen perustuu metsänkäyttöilmoitusten tekemiseen. Metsäkeskusten resursseja on kuitenkin pienennetty, joten voidaanko siihen luottaa, että heillä on tosiasiallinen mahdollisuus tarkastaa alueen lajistotiedot riittävällä tarkkuudella, kunhan järjestelmät on saatu tukemaan tarkastamista?

Selkeintä ja vaikuttavinta olisi, jos lahopuiden, kolopuiden ja edellisen sukupolven haapojen korjuu sekä kesähakkuut kaikissa rehevissä elinympäristöissä, mukaan lukien havupuuvaltaiset lehdot ja lehtomaiset kankaat, kielletäisiin kokonaan ja lisäksi kaikki kesähakkuut kielletäisiin julkisen sektorin toimijoilta. Ensisijaisesti kiello tulisi toteuttaa lainsäädännöllä, toissijaisesti organisaatioiden omien metsäohjelmien linjauksissa. Pesimäaikainen täyshakkuukiello voisi ensivaiheessa koskea kaikissa metsätyypeissä julkista sektoria, valtiota, kuntia ja kaupunkeja. Esityksen mukaan esimerkiksi Virossa valtion metsien hoidosta ja käytöstä vastaava Riigimetsa Majandamise Keskus, (RMK) on jo vuodesta 2002 lähtien keskeyttänyt valtion metsissä hakkuut pesimäajaksi 15.4.–30.6. Yksiselitteinen kesähakkuukiello säästäisi myös kuluja ja työtunteja, kun alueen tai metsänkäyttöilmoitusten ennakkotarkistamista ei tarvita.

Muita huomioita

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Rainio Janne

Kirkkonummen kunta - Ympäristönsuojeluviranhaltijat (YSV) ry:n lausunto,
joka on annettu Kirkkonummen kunnan nimissä